

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 823

van **HANNES ANAF**

datum: 24 september 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

COVID-19-besmettingen - Stijgende evolutie - Contactopsporing

Het aantal personen dat positief test op het coronavirus is opnieuw aan het stijgen. Een zorgwekkende evolutie aangezien deze stijging komt op een moment dat de impact van de heropstart van de scholen nog niet in de cijfers kan zitten, en waarbij de evolutie bijgevolg door andere zaken veroorzaakt wordt. Nieuwe statistische modellen geven reeds aan dat we aan dit tempo op weg zijn naar een nieuwe piek begin november 2020. Eveneens opvallend: het zijn vandaag vooral jonge mensen die het virus oplopen en positief getest worden.

1. Is volgens de minister de verspreiding van het coronavirus nog onder controle of beheersbaar?
2. Hoe evalueert de minister de werking van de contactopsporing en het feit dat nog altijd een significant aantal personen geen contacten zegt te hebben gehad of weigert contacten door te geven in het kader van de tracing?
3. Hoe evalueert de minister de contactopsporing binnen de collectiviteiten? Is daar geen versterking en betere opvolging nodig, ook in het kader van het bronnenonderzoek?
4. Klopt het dat zowel het aantal indexpatiënten dat contacten doorgeeft als het absoluut aantal contacten per persoon die contacten deelt, is beginnen stijgen nadat de Vlaamse Vereniging van Klinisch Psychologen (VVKP) aangeboden heeft gratis de scripts van de callcenters te auditen op o.a. vriendelijkheid, taalgebruik en empathie?
5. Is de minister nog steeds de mening toegedaan dat er maar twee dagen tot voor de start van de symptomen moet terug getracet worden bij symptomatische patiënten?
6. Acht de minister tot slot een specifieke sensibiliseringscampagne naar de jongeren en dertigers omtrent het coronavirus zinvol? Zo ja, welke acties zullen daarvoor ondernomen worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 823 van 24 september 2020

van **HANNES ANAF**

1. Het is zeker zo dat het aantal besmettingen nu weer stijgend zijn. Diverse aspecten spelen daar een rol in zoals een zekere coronamoeheid, een terug grotere maatschappelijke activiteit nu de vakantie voorbij is en teruggekomen reizigers. Er zijn nu ook enkele scholen waar zich gevallen voordoen en waar maatregelen getroffen moeten worden om verspreiding te voorkomen. De stijging in de cijfers zien we, zoals u weet, ook in vele andere Europese landen.
De verspreiding van het virus indijken is een verantwoordelijkheid van ons allemaal en hangt vooral samen met de naleving van de maatregelen. De gekozen set van maatregelen bleek eerder succesvol om het aantal besmettingen, ziekenhuisopnames en overlijdens terug te dringen. Gelukkig is de impact op de ziekenhuisopname en intensive care units momenteel goed beheersbaar en blijft het aantal overlijdens door COVID-19 beperkt.
Zorg en Gezondheid, het consortium van callcenters en Intermut, de mobiele teams, de lokale besturen en de Covid-19 teams van de zorgraden werken alleszins met man en macht om het tij terug te keren. Bijzonder sterk is ook de inzet van lokale besturen. Met hun bijzondere lokale kennis zijn ze goed geplaatst en doen ze schitterend werk in de indijking van de voortgezette tweede golf.
De meest recente cijfers m.b.t. het bereik van het Vlaams contactcenter tonen enerzijds aan dat 89% van de indexpatiënten kan worden bereikt voor een vraagesprek naar zijn of haar contacten, en anderzijds dat 90% van de opgelijste contacten succesvol kunnen worden gecontacteerd om hen te informeren dat ze mogelijks besmet zijn.
Mensen die ziek zijn worden gevraagd om zich te houden aan de isolatie. Wie hoog risicocontact is, wordt gevraagd om de quarantainemaatregelen na te leven. Binnen de zorgcollectiviteiten hebben we extra ingezet op infectiepreventie. De beschikbaarheid van de beschermingsmiddelen is gegarandeerd, de teststrategie is uitgebreid, de opleidingen over infectiepreventie door de mobiele teams zijn gestart.
2. De contactopvolging is de voorbije maanden veel performanter geworden. Dit heeft zich vooral vertaald in de snelheid waarmee mensen gecontacteerd worden. De mediane doorlooptijd om de ganse keten van contactopsporing te doorlopen (van besmetting tot isoleren van contacten) bedraagt momenteel ongeveer 48u, een halvering t.o.v. het begin van de zomerperiode. Daarnaast blijven we ook inzetten op de kwaliteit van de contactopvolging en op de sensibilisering van de bevolking om contacten door te geven (voor dat laatste verwijs ik naar het antwoord op vraag 6). Het aantal mensen dat contacten doorgeeft zit in stijgende lijn, en bedraagt momenteel bijna 80%. Deze personen geven gemiddeld tussen de 4 en de 5 contacten door. We blijven de scripts verbeteren en we zijn recent gestart met een pilootproject waarbij we de suggesties van de Beroepsvereniging van Klinisch Psychologen (VVKP) hebben geïntegreerd in de scripts om het aantal doorgegeven contacten verder trachten te verhogen. We verwachten ook veel van de lokale initiatieven met inzet van huisartsen die hun patiënten als geen ander kennen. Zij kunnen aan de lokale huisbezoekers aangeven dat ze verwachten dat de klassieke contactopsporing bij een persoon weinig soelaas zal bieden, en vragen dat er snel een lokaal iemand de patiënt bezoekt vanuit kennis van de lokale context. We moeten ook oog hebben voor de Covid-19 maatregelen zelf. Naarmate deze meer als evenwichtig ervaren en aanvaard worden door de bevolking, zal de medewerking ook

meer kans maken om te groeien. In die zin is het goed dat het adviesorgaan van de Veiligheidsraad, CELEVAL nu in een verbredingstraject zit met bijkomende kennis uit de sociale en psychologische wetenschappen.

3. De contactopvolging binnen de collectiviteiten valt onder verantwoordelijkheid van de medisch verantwoordelijken van de collectiviteiten. Voor werknemers zijn dat de bedrijfsartsen, voor leerlingen de CLB's, voor woonzorgcentra de CRA's, enz. Zij zijn vertrouwd met contactopvolging, zij het dat voor covid-19 de schaalgrootte enorm is. Hun inzet is alleszins zeer groot en verdient veel waardering. Er zijn hiervoor draaiboeken ontwikkeld en er is ondersteuning voorzien vanuit de covid-19-teams van de zorgraden. De Vlaamse Regering heeft ook beslist om hiervoor ook extra financiering te voorzien. Voor het bronnenonderzoek werken we intussen op meerdere sporen: de artsen en verpleegkundigen van Zorg en Gezondheid en Zorginspectie kregen versterking van de mobiele teams. De contactopvolgers op het terrein (de zogenaamde field agents) kunnen mee worden ingezet voor brononderzoek en de Vlaamse Regering heeft wat dat betreft beslist dat elke zorggraad een field agent ter beschikking krijgt (+ 60). In de centrale contactopvolging wordt sinds begin augustus ook gevraagd naar de whereabouts en sinds eind augustus krijgen we hierover de data. Er wordt momenteel bekeken hoe we die whereabouts meer systematisch voor het bron- en clusteronderzoek kunnen inzetten.
4. Zoals eerder aangegeven, werd gestart met een pilootproject waarin gewerkt wordt met aangepaste scripts, waarbij een aantal suggesties van VVKP meegenomen worden. Het is echter nog te vroeg om de resultaten hiervan in de cijfers weerspiegeld te zien, maar de impact zal uiteraard worden opgevolgd.
De recente beperkte stijging in het aantal contacten dat wordt doorgegeven, kan dus niet verklaard worden door de incorporatie van de suggesties vanuit VVKP. We wijten deze recente toename van het aantal contacten eerder aan de opleiding en de toegenomen ervaring van de contactopvolgers en aan de sensibilisering die via verschillende kanalen en mediacampagnes gebeurt (zie vraag 6).
Daarnaast wordt er samen met de taalkundige expertise van de UGent en de UAntwerpen gekeken of er aan de gesprekken in de contactopsporing ook wetenschappelijk onderzoek gekoppeld kan worden. Onderzoek dat dan zou kunnen uitmonden in adviezen, inclusief "Quick wins" en "tips and tricks" om de gesprekskwaliteit meer effectief te maken. Goed interviewen is immers niet alleen een kwestie van goede vragen stellen, maar ook van goed luisteren, van inspelen op wat gezegd wordt, van timbre, van stiltes en vertragingen, enz..
5. De RAG en de RMG onderzochten deze vraag en op basis van de huidige beschikbare onderzoeken gaven ze vorige donderdag het advies om de periode voor de start van de contacttracing op 2 dagen voor de start te behouden. Dit is dezelfde periode als onze buurlanden hanteren (Nederland, Frankrijk, Duitsland en de UK). Dit is ook wat de WHO, ECDC en US CDC vooropstellen. Dezelfde periode moet gehanteerd worden bij de contacttracing door de call-agents of de centrale opsporing en in de app.
6. We doen dit nu al en blijven dit doen. De campagne contactopvolging #voorelkaar heeft in de zomermaanden ingezet op het bereiken van jongeren (16-25-jarigen) via online media. Populaire influencers zoals Average Rob en Jamie-Lee Six werkten daaraan mee, en hebben de campagne gepromoot via TikTok en Instagram.
Eind september wordt de app Coronalert gelanceerd. Coronalert waarschuwt je als je in nauw contact bent geweest met iemand die het virus heeft. Ook voor contacten die je niet persoonlijk kent. Om de app te promoten plant de Vlaamse overheid een brede sensibiliseringscampagne. Die richt zich tot de actieve bevolking, met een gerichte focus op jongvolwassenen (16 tot 35-jarigen).

We zetten daarbij sterk in op awareness via online kanalen zoals Snapchat, Facebook en Instagram. Daarnaast zal er via affiche ook een duidelijke aanwezigheid zijn in de openbare ruimte en op plaatsen waar jongeren vaak samenkomen (hoger onderwijs, openbaar vervoer, sportclubs, horecazaken, etc.)

Ook de lokale besturen die dicht bij hun bevolking staan en de typische kenmerken van wijken en buurten, van lokale bevolkingsgroepen en hun jeugd kennen, zijn hier van cruciaal belang.

Daarnaast is het voor draagvlak en aanvaarding ook belangrijk om de juiste en afgewogen maatregelen te nemen. De nieuwe samenstelling van CELEVAL waar ik eerder over sprak biedt hier zeker belangrijk perspectief.